بسم الله الرحمن الرحيم

ސިވިލް ކޯޓު
މާލެ
ދިވެހިރާއްޖެ

މައްސަލަ ނިމުނުގޮތް

ފައިލް ނަންބަރު: 1948-CVC-2023

ފައިލްގެ ބާވަތް: އިލްތިޒާމު އޮންނަ ބާވަތުގެ ދައުވާ (ރަހުނު ނިމުމުން ފޮޅުވުމުގެ މައްސަލަ)

މައްސަލަ އައިގޮތުގެ ބަޔާން: އިލްތިޒާމު އޮންނަ ބާވަތުގެ ދައުވާ ހުށަހަޅާ ފޯމުން

ދައުވާކުރާ ފަރާތް: ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް ޕީއެލްސީ (ރަޖިސްޓްރޭޝަން ނަންބަރު: C-22/1982)

ދައުވާލިބޭ ފަރާތް: މުހައްމަދު ހަމީދު، ސަފްރޮނުގެ / ހ. ތުލުސްދޫ

(ދ.ރ.އ ކާޑު ނަންބަރު: A212140)

ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް
23 ޛުލްޤަޢިދާ 1444
12 ޖޫން 2023

ނިމުނު ތާރީޚް
20 މުޙައްރަމް 1445
07 އޮގަސްޓް 2023

ޖަސްޓިސް ބިލްޑިންގ، އޯކިޑްމަގު 20212 | މަޢުލޫމާތު ފޯނު ނަންބަރު: 3002700,3002701 | ސެކްރެޓަރީ ފޯނު ނަންބަރު 3002702 | ފެކްސް ފޯނު ނަންބަރު 3002704,3002703
އީމެއިލް: info@civilcourt.mv | ވެބްސައިޓް: www.civilcourt.gov.mv

ދައުވާގެ ޚުލާޞާ

މިއީ، ކ. ތުޅުސްދޫ / ސަލްވިޔާގެ، މުޙައްމަދު ރަޝީދު (ދ.ރ.އ ކާޑު ނަންބަރު: A212140) ގެ އަތުން ކަން ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް ޕީއެލްސީ (ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު: C-22/1982) (މީގެ ފަހުން "ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް" ނުވަތަ "ބޭންކް") އިން އިސްލާމިކް ޕާސަނަލް ފައިނޭންސް އަންސެކިއުރޑް ދޫކުރުމުގެ ސަރުޓިފިކެޓަކަން އެއްބަސްވުމުގެން 28 އޮގަސްޓް 2022 ގައި -/100,000ރ. (އެއްލައްކަ ރުފިޔާ) ގެ އިސްލާމިކް ޕާސަނަލް ފައިނޭންސް އަންސެކިއުރޑް ފެސިލިޓީއެއް މުޙައްމަދު ރަޝީދު އަށް ދޫކުރެވިފައިވާކަން، މުޙައްމަދު ރަޝީދު އެއްބަސްވެފައިވާގޮތަށް ފައިސާ އަދާކުރަމުން ނުދާތީ، މިފެސިލިޓީއާއި ގުޅިގެން މިހާތަނަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާއާއި ޤާނޫނީ ޚަރަދާ އެކު އެއްފަހަރާ ހޯދުމަށްއެދި ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް އިން ދައުވާކުރުމުން ބެލުނު މައްސަލައެކެވެ.

ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް

ދައުވާކުރި ފަރާތުން އެދިފައިވާ ފަރުވާ

1. ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް އިން މުޙައްމަދު ރަޝީދު ގެ މައްޗަށް ކުރެއްވި މި ދައުވާގައި އެދިފައިވަނީ؛

1.1 ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް އިން -/100,000ރ. (އެއްލައްކަ ރުފިޔާ) ގެ އިސްލާމިކް ޕާސަނަލް ފައިނޭންސް ފެސިލިޓީއެއް ދައުވާލިބޭ ފަރާތަށް ދޫކޮށްފައިވާކަން ސާބިތުވާކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށާއި،

1.2 ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް އިން ދައުވާލިބޭ ފަރާތަށް ދޫކުރި -/100,000ރ. (އެއްލައްކަ ރުފިޔާ) ގެ އިސްލާމިކް ޕާސަނަލް ފައިނޭންސް ފެސިލިޓީ ދައުވާލިބޭ ފަރާތުން އެއްބަސްވީގޮތަށް އަދާކޮށްފައިނުވާކަން ސާބިތުވާކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށާއި،

1.3 ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް އިން ދައުވާލިބޭ ފަރާތަށް ދޫކުރި ފެސިލިޓީ ދޫކުރުމުގައި ކަނޑައެޅި ޝަރުޠުތަކާއި ދައުވާލިބޭ ފަރާތުން ޚިލާފުވެފައިވާކަން ސާބިތުވާކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށާއި،

1.4 ދައުވާލިބޭ ފަރާތަށް ދޫކުރި ފެސިލިޓީއާގުޅޭ އެންމެހާ ފައިސާ އަދާގައި އަދާކޮށް ފެސިލިޓީ އެގްރީމެންޓް ބަންދުކުރެވުނުދުވަހުން އެއްބަސްވެފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ޤަރުޟުގެ ފައިސާގެ އިތުރުން، އެއްބަސްވުމުގެ

ޖަސްޓިސް ބިލްޑިންގ، އޯކިޑްމަގު 20212 | ގުޅުއްވުމުގެ ފޯނު ނަންބަރު: 3002700,3002701 | ސެކްޝަން ފޯނު 3002702 | ތަރީޚު ފޯނު 3002704,3002703
އީމެއިލް: info@civilcourt.mv | ވެބްސައިޓް: www.civilcourt.gov.mv

މާއްދާތަކަށް ތަންފީޒުކުރުމުގެގޮތުން އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅު އެޅުމާގުޅިގެން ހިނގާ ހުރިހާ ޚަރަދުތަކާއި ދަންޖެހޭ ފީއާއި ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް އަށް ދައްކަންޖެހޭނެ ފައިސާކުރުމުގައި ކަނޑައަޅައިދިނުމަށާއި،

1.5 ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް ދޫކުރި އިސްލާމިކް ޕާރސަނަލް ފައިނޭންސް އަންސެކިއުއާޑް ފެސިލިޓީ އެގްރީމަންޓްގެ ބާކީގައި 23 މޭ 2023 އާއި ހަމައަށް 94,073/55ރ. (ނުވަދިހަ ހަތަރުހާސް ހަތްދިހަ ތިންރުފިޔާ ފަންސާސްފަސްލާރި) އާއި ފެސިލިޓީ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން އަހަރުމުންދާ ސާރވިސް ޗާޖާއި ޑިފޯލްޓުގެ ފައިސާއާއި ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސްއަށް ދައްކަންޖެހޭނެ ފައިސާކުރުމުގައި ކަނޑައަޅައިދިނުމަށާއި،

1.6 ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް ދޫކުރި އިސްލާމިކް ޕާރސަނަލް ފައިނޭންސް އަންސެކިއުއާޑް ފެސިލިޓީ ގެ ފައިސާއާއި ސާރވިސް ޗާޖާއި ޑިފޯލްޓުގެ ފައިސާ އެކުލެވޭ އެއްބަސްވުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފެސިލިޓީ އެއްބަސްވުން ބާޠިލުކޮށް ދުރުގެންނަންޖެހޭކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށެވެ.

ކޯޓު އަމުރުކުރަން ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން އެދުން

2. މިމައްސަލައިގެ ދަޢުވާ ފޯމާއި ދަޢުވާ ފޯމާއެކު ކޯޓަށް ހުށަހެޅުން ލިޔެކިޔުންތަކާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 101 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކާއި، އެމާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ލިޔުން ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް ރައްދުކޮށްފައިވާކަމާއި[1]، އަދި ދަޢުވާ ފޯމާ ހަވާލުވިކަން އަންގާ ލިޔުން[2] ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް ފޮނުވާފައިވިނަމަވެސް ދަޢުވާއަށް ރައްދުދިނުމަކީ ކަނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތުގައި[3] ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ދަޢުވާއަށް ރައްދުދީފައިނުވެއެވެ.

3. ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ދަޢުވާއަށް ރައްދުދީފައިނުވާތީ، އެކަން ކޯޓުން ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް އާއި ހިއްސާކޮށް، މިމައްސަލައިގައި ބޭންކުން އެދޭގޮތް އަންގައިދިނުމަށް އެންގުމުން، ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް ގެ ފަރާތުން ވަކީލު މި ޝަރީޢަތުގައި ކޯޓު އަމުރަށް އެދޭ ގޮތް ހުށަހަޅާފައެވެ. މި ގޮތުގައި ކޯޓު އަމުރު ހުށަހަޅާފައިވާކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، "ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް ޕީއެލްސީ ގެ ފަރާތުން ވ. ތޮލިސްތާން / ޝަރަފުއްދީން، މުޙައްމަދު ހަމީދު

---

1 ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް ދަޢުވާ ފޯމު ރައްދުކުރެވިފައިވަނީ 14 ޖޫން 2023 ގައެކަން "ދަޢުވާ ފޯމު ރައްދުކުރެވުނު ލިޔުން" އިން އެނގެ.

2 ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް ދަޢުވާ ފޯމާއި ހަވާލުވިކަން އަންގާ ލިޔުން ހުށަހަޅާފައިވަނީ 14 ޖޫން 2023 ގައެވެ.

3 ޤާނޫނު ނަންބަރު: 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 103 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދަޢުވާ ފޯމު ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް ރައްދުކުރެވިގެން 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ދަޢުވާއަށް ރައްދުދޭންވާނެކަމުގައެވެ.

ޖަސްޓިސް ބިލްޑިންގ، އޯކިޑްމަގު | މާލެ 20212 | ޕަބްލިކް ކޮލް ނަމްބަރު: 3002700,3002701 | ސެކްޝަން ކޮލް ނަމްބަރު 3002702 | ފެކްސް ނަމްބަރު 3002704,3002703
އީމެއިލް: info@civilcourt.mv | ވެބްސައިޓް: www.civilcourt.gov.mv

ގެ މައްޗަށް ދައުވާކުރާ، ބަޔާން ނިހާޔަތް ވާންދެ މިމައްސަލައަށް ބަލާއިރު، މިމައްސަލައިގައި ދައުވާ ސާބިތުވެފައިވާކަން ހުކުމްކުރުމާއި ދިޔުންތަކުން ބޭނުން އެދި ޓޯޓަލް ފީސް އިން 100,000/- ރ. (އެއްލައްކަ ރުފިޔާ) ގެ ފައިސާދެއްވުމާއި މުއްދައާ ޢަލައިހި އަށް ދޫކުރުމުގެ ސަބަބުން ސާބިތުވެއްޖެކަމަށް ކަނޑައަޅައި، މިފައިސާގެ އުފާވެރިކަން އެއްބަސްވުމުގެ ގޮތުން އަދާކުރުމާއި ސާބިތުވެއްޖެކަމަށް ކަނޑައަޅައި، މިފައިސާގެ ފައިސާއާއި ސާބިތުވެ ކޯޓަށް ޤަރާރުކުރުމުގެ ފައިސާ އަދި ފައިސާ އެއްބަސްވުމުގައިވާ މުއްދަތުގައި ދައްކަން ނުކުރުމުގެ ގޮތުން އަދަކުރަން ޖެހޭ ޖުމްލަ ދެއްކުމަށް ޖަދުވަލް ސަރުކާރުގެ ހަރަދުގެ ގޮތުގައި ކޯޓުފީއާ -/5000ރ. (ފަސްހާސް ރުފިޔާ) އަޔާ މުއްދައާ ޢަލައިހި ބޭނުން އެއް މަރުޙަލާ އަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ ކަމުގައި ކަނޑައަޅައި، މިމައްސަލައިގައި ހިލޭ ފައިސާއާ ދެދިން 02 އޮގަސްޓް 2023 ގެ ހަމައަށް 97,725/08ރ. (ނުވަދިހަ ހަތްހާސް ހަތްސަތޭކަ ފަންސަވީސްރުފިޔާ އަށްލާރި) އާއި، ފައިސާ އެއްކޮށް ދައްކައި ހަވާލުކުރުމާއި ހަމައަށް އަދާކުރާ ސާބިތުވެ ކޯޓަށް ޤަރާރުކުރުމުގެ ފައިސާއާއި އެންމެހާ ފައިސާއެއް ދައްކައި ހަވާލުކުރުމުގެ ގޮތުން މިއަދުން ފެށިގެން 12 (ބާރަ) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި ކޯޓުގެ މަރުހަލާ މަރުޙަލާގެން އުމުރަކަށްވާ ބައްޔަކު އެދި މުއްދައާ ޢަލައިހި އަށް ދައްކައި ހަވާލުކުރުމަށް މުއްދައާ ޢަލައިހި އަށް އަންގައި، މުއްދައާ ޢަލައިހި ގެ ޒިއްމާ ޙަވާލުކުރުމުގެ ހުކުމްކުރީމެވެ." މިފަދައިންނެވެ.

"ޒަކާތު ހިސާބުގައި ކުރާ ހުކުމް" ގެ އިޤްރާރުވުމާއި އަދި އެ އިޤްރާރުވުމާ މި މައްސަލައަށް ބެހޭ ބުރުތަކުން

4. ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖްރާއަތުގެ ޤާނޫނު) 117 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ބެލާއިރު ޒަކާތު ހިޖުރައިގައި ހުކުމްކޮށްދިނުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ހުކުމަށް ފުރިހަމަ ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ހުށަހެޅޭނީ އެއަށްވުރެގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުން (4) ވަނަ ނަންބަރުގެ ނިޔަލަށް ހުށަހެޅޭކަމަށް އެދި ހުށަހަޅާފައި ވާނަމައެވެ. އެގޮތުން ފައިސާގެ އަދަދު ކަނޑައެޅިގެން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދައުވާއާއި، ފައިސާގެ އަދަދު ކޯޓުން ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ދައުވާއާއި، މުދާ ފުރުކޮށްދިނުމާގެ ދައުވާތަކުގެ ތެރެއިން، މުދާ ފުރުކޮށްދިނުމުގެ ބަދަލުގައި މުދަލުގެ އަގު ދެއްކުމުގެ އިމްތިޔާޒު ދައުވާފިއްޔާ ފާރަވަން ދައުވާ ފުރިހަމަ ދިފާއުވާ ދައުވާ ނުވަތަ މިބާވަތުން ފާރުވާބަތުގެ ތެރެއިން އެއްފާރުވާއަކަށްވާނަމަ ގިނަ ފާރުވާ ހިމެނޭ ދައުވާއެއް ނަމަ، އެފަދަ ދައުވާއެއްގައި "ޒަކާތު ހިޖުރައިގައި ހުކުމްކޮށްދިނުމަށް އެދޭ ފުރާ" ފުރިހަމަކޮށް ކުރެވޭ ހުކުމަށް ޒަކާތު ހިސާބުގައި ހުކުމްކޮށްދިނުމަށް ދައުވާކުރާ ފަރާތަށް ކުރުގައި

އުރުވިދާނެއެވެ. ސިވިލް ކޯޓުގައި ނަމަ އެއީ ސިވިލް ކޯޓުގެ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގައި ހިމެނޭ ފޯމު 26 "އައިޑީ ޕާސްޕޯޓުގައި ބަދަލުގެނައުމަށް އެދޭ ފޯމު" އެވެ.

5. މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 117 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަށް ބަލާއިރު އެއަށްޓަކައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ގޮތުގެމަތީގައި ހުށަހަޅަންވާނީ އެ ޤާނޫނުގެ އެޓޭޗްމަންޓް ބާބު "ކޯޓު އަމުރު" ގެ ދަށުންކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އެއަށްފަހުގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުން (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ނިޔަލަށް އެ ގޮތުގެމަތިން ބަޔާންކޮށްފައި ވެއެވެ. އޭގެތެރެއިން މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 117 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ފަރާތާ(ތައް) ޖިނާޔަތް އޮތުން ފަރާތްތަކަކުން އެދިފައިވާ ގޮތުގައި، ނުވަތަ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 122 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ނ) ގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ފަރާތަކަށް، ދަރުމަވަންތަ ފަރާތަކުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ނުވަތަ ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފުން ފޮނުވާލެވިފައިވާ ފަރާތަކުން ކުރުގައިވާ ގޮތަކަށް، ދަރުމަ ކޯޓު ހަވާލުކުރާކަން އަންގައިދޭ ލިޔުން ހުށަހަޅައިގެން ނުވަތުގެ ސަރަޙައްދުން ދަރުމަވަންތަ ފަރާތަކުން އެފަރާތަކާ ދިމާވާން ވަކާލާތު ކޯޓު ބަދަލު ކުރުމަށް އެދޭ ދަރުމަވަންތަ ފަރާތަކީ ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ދިރިއުޅޭ ފަރާތެއް ކަމުގައިވާ ގޮތުގައި، އައިޑީ ކާޑުގައި ހުށަހަޅައިފިނަމަ، އެފަދަ ދަރުމަވަންތަކަމުގައި އައިޑީ ކާޑުގައި ބަދަލުގެނައުމަށް ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ބަޔާނުގެ ނުވަތަ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ އެޓޭޗް ވަނަ ބާބު (ކޯޓު އަމުރު) ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމަކުންނެވެ. މިގޮތުން ސިވިލް ކޯޓުގެ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގައި ހިމެނޭ ފޯމު 31 "ކޯޓު އަމުރަށް އެދޭ ފޯމު" މެދުވެރިކޮށް ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމަކުންނެވެ.

6. އެހެންކަމުން، މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 117 ވަނަ މާއްދާގައި އައިޑީ ޕާސްޕޯޓުގައި ބަދަލުގެނައުމަށް އެދި ހުށަހަޅާއިރު ދޭތެރޭކަން ހުށަހެޅިދާނެކަން އަމާޒުކޮށް ބަލާލުން އެނގެން ހުރެއެވެ. ބޭނުންގެ ފަރާތުން މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 117 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ފަރާތްތަކަށް ޖިނާޔަތް އޮތުން ފަރާތްތަކަކުން ފެން އެދިފައިވާތީ، އައިޑީ ޕާސްޕޯޓުގައި ބަދަލުގެނައުމަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވަނީ ކޯޓު އަމުރަށް އެދޭ ފޯމުންނެވެ.

7. ހުށަހެޅިފައިވާ މިމައްސަލައިގެ ދަރުމަ ފޯމާއި ދަރުމަ ފޯމާއެކު ކޯޓަށް ހުށަހެޅުން ލިޔެކިޔުންތަކާއި، މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު ގެ 101 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކާއި، އެމާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ލިޔުން ދަރުމަވަންތަ ފަރާތަށް ކޯޓުން ރައްދުކޮށްފައިވާއިރު، ލިޔުންތައް ކޯޓުން ރައްދުކުރި ތާރީޚުން ފެށިގެން 14 (ސާދަ) ދުވަސް ފާއިތުވިއިރު، ދަރުމަވަންތަ ފަރާތުން އުޅުއްދާތުގެ ތެރޭގައި ދަރުމަފަރާތަށް ރައްދު

ޖަސްޓިސް ބިލްޑިންގް، އޯކިޑްމަގު 20212 | މަޢުލޫމާތު ފޯނު ނަންބަރު: 3002700,3002701 | ސެކްޝަން ފޯނު 3002702 | ފެކްސް ފޯނު 3002704,3002703
އީމެއިލް: info@civilcourt.mv | ވެބްސައިޓް: www.civilcourt.gov.mv

ދީފައިނުވެއެވެ. ދަޢުވާއަށް ރައްދުދީފައި ނުވާތީ، ޣައިރު ޙާޟިރުގައި ހުކުމް ކޮށްދެއްވުމަށް ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް އިން ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.

8. ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް ދަޢުވާ ފޯމާއި ލިޔެކިޔުންތައް ހަވާލުކުރުމަށްފަހު، ދަޢުވާއަށް ރައްދުދިނުމުގައި ނުވާނަމަ، ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ޣައިރު ޙާޟިރުގައި މައްސަލަ ނިންމައިދިނުމަށްއެދި ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ހުށަހެޅިދާނެކަމަށް މަދަނީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނުގެ 113 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

9. ޣައިރު ޙާޟިރުގައި ހުކުމްކުރުމުގެ ޝަރުޠުތަކުގެ ތެރޭގައި، ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް ދަޢުވާ ހަވާލުކުރުމަށްފަހު، ދަޢުވާއާ ހަވާލުކުރުމުގެ ޖަވާބު ހުށަހަޅައިނުދިނުން ނުވަތަ ދަޢުވާއަށް ދިފާޢު ހުށަހަޅައިނުދިނުން[4] އަދި އެކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތު ހަމަވުމުން ހިނގާނެއެވެ.[5]

ފެސިލިޓީއާއި ގުޅިގެން ބަލަންޖެހޭ ކަންކަން ބެލުން

10. ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް ގެ އިސްލާމިކް ފައިނޭންސް އެގްރީމަންޓާއި ފެސިލިޓީގެ ދަށުން ޙިއްޞާވެ ފައިނޭންސްގެ ފެސިލިޓީއަކަށް އެދި ހުށަހަޅައި މި ފެސިލިޓީ ދޫކުރުމަށް ހަމަޖެހިފައިވާ ޝަރުޠުތަކާއި އެއްގޮތަށް މުޙައްމަދު ޙަމީދު އެއްބަސްވެފައިވެއެވެ.

11. ގަވާއިދުން ފެސިލިޓީގެ ފައިސާ ދައްކަމުން ނުދާނަމަ، އެއްބަސްވުމުގެ (ނ) ގެ ދަށުން ފެސިލިޓީގެ ފައިސާ އެއްކޮށް އަނބުރާ ދައްކަމުން ބޭނުންކަން އެންގުމީ، ފެސިލިޓީ ބާކީވާކަން މުޅި ދަރަނީގެ ބާކީ މިންވަރާއި މަސްހު އެއްކޮށް އެއްފަހަރާ އަދާކޮށް ހަމަޖައްސައިދިނުމަށް އަންގައި 13 މާރިޗް 2023 ގައި އެންމެ ފަހުގެ ނޯޓިސް ބޭންކުން މުޙައްމަދު ޙަމީދަށް ފޮނުވާފައިވާކަން ލިޔެކިޔުންތަކުން އެނގެން އޮވެއެވެ.

12. މުޙައްމަދު ޙަމީދު އެއްބަސްވެފައިވާގޮތަށް ފައިސާ ދައްކާފައި ނުވާތީ 23 މޭ 2023 ގެ ހަމައަށް 94,073/55ރ. (ނުވަދިހަ ހަތަރުހާސް ހަތްދިހަ ތިނެއް ރުފިޔާ ފަންސާސްފަސް ލާރި) ދައްކަންޖެހި ނުދައްކާވެއެވެ. މިކަން ސާބިތުކުރުމަށް ބޭންކުން ލޯން އެކައުންޓް ނަންބަރު 7770000081083 ގެ ސްޓޭޓްމަންޓްގެ ކޮޕީއެއް ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.

4 ޤާނޫނު ނަންބަރު: 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 115 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރު.

5 ޤާނޫނު ނަންބަރު: 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 115 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 2 ވަނަ ނަންބަރު.

13. ފެސިލިޓީ އެއްބަސްވުމުގެ (ހ) ގެ ދަށުން، ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން އެއްބަސްވެފައިވާގޮތަށް ފައިސާ ނުދައްކައިގެން ފެސިލިޓީ ޕޭމެންޓް ޝެޑިއުލްގެ ހާލަތްތަކުގައި، ނުދައްކާވާ ފައިސާ ދެއްކުމަށް ބޭނުން ކަނޑައަޅާ މުއްދަތުތަކުގެ ތެރޭގައި ފެސިލިޓީގެ ދަށުން ދައްކަންޖެހޭ އެންމެހައި ފައިސާ އެއް ނުދައްކައިފިނަމަ އަދި މި ފައިސާ ދެއްކުން ލަސްވެއްޖެނަމަ ޕެނަލްޓީގެ ޝެޑިއުލް އޮފް ޗާޖަސް އެންޑް ފީސް ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ފައިސާގެ އަދަދަށް ބޭންކުގެ ހިސާބު ފަންސަތު ދައްކަމުން ބަދަލު ދެއްކުމަށް ވައްދުވެފައިވެއެވެ.

14. ބޭންކް އަށް ކޮމާޝަލް ޖުމްލަ އިން ދައްކަންޖެހިފައިވާ އިސްލާމިކް ފައިނޭންސިން އެގްރީމެންޓް ފެސިލިޓީ އާއި ގުޅިގެން 02 އޮގަސްޓު 2023 ވާ ހަމައަށް 97,725/08ރ (ނުވަދިހަ ހަތްހާސް ހަތްސަތޭކަ ފަންސަވީސް ރުފިޔާ އަށްލާރި) އާއި، ފެސިލިޓީ އެގްރީމަންޓް ދަޢުވާއި ހަވާލުކުރުމާއި ހަމައަށް އަދަދުކުރާ ސާރވިސް ޗާޖާއި ޑިފޯލްޓުގެ ފައިސާއާއި އެއްވަރަށް ފައިސާއާއި ދަޢުވާއި ހަވާލުކުރުމުގެ ގޮތުން މިއަދުން ފެށިގެން 12 (ބާރަ) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި ކޮންމެ މަހަކުވެސް މަދުވެގެން އޭގެ ބައެއް ބޭންކް އަށް ކޮމާޝަލް އަށް ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ހުކުމުގެ ބަޔާންކޮށް އަށް ބޭންކަށް ދޫކުރެވިފައިވެއެވެ.

ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދުގެ ގޮތުގައި ހޯދުމަށް އެދޭ ފައިސާ

15. ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދަކީ މަދަނީ ދަޢުވާއެއްގައި ކާމިޔާބުވި ފަރާތަށް، އެ ދަޢުވާ ކާމިޔާބުނުވި ފަރާތުގެ ކިބައިން ހޯދަން ނަގައިދޭ ޚަރަދުތަކެއްކަން މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލާއިރު އެނގެއެވެ. ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދާއި ގުޅޭ އިޖުރާއަތު ތަފްޞީލުކޮށްދީފައިވަނީ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤަވާޢިދުގެ ފަސްސަވީސްވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. މިބާބުގެ ދަށުން އައިސްފައިވާ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤަވާޢިދުގެ 270 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ އެހެން ޤަވާޢިދެއްގައި ޚާއްސަކޮށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާ ހިނދަކު، އާންމު އުޞޫލަކީ، ޝަރީޢަތުގެ ޚަރަދު، ދަޢުވާ ކާމިޔާބުވި ފަރާތަށް، އެ ދަޢުވާ ކާމިޔާބުނުވި ފަރާތުގެ ކިބައިން ހޯދަން ނަގައިދިނުންކަމުގައެވެ.

16. އާންމު އުޞޫލުގެ ދަށުން ޚަރަދު ނަގައިދިނުމުގައި ދަޢުވާގައި ހިމެނޭ ކަންކަމާ ގުޅިގެން ކޯޓަށްވާ ޚަރަދާ އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށް ކަމަށް ކޯޓަށް ފެނިއްޖެނަމަ، އެ ޚަރަދު ދައްކަން ކޯޓަށް އަމުރުކުރެވިދާނެކަމަށް މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 274 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

ޖަސްޓިސް ބިލްޑިންގ، އޮރޗިޑްމަގު 20212 | ގުޅުއްވުމަށް ފޯނު ނަންބަރު: 3002700,3002701 | ސެކްޝަން ފޯނު 3002702 | ހޮޓްލައިން ފޯނު 3002704,3002703
އީމެއިލް: info@civilcourt.mv | ވެބްސައިޓް: www.civilcourt.gov.mv

17. އަދި މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 272 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަށް ބަލާއިރު، ޝަރީޢަތުގެ ހަރަދު އުއް ހަބޭބުމުން އަންނައު ހަބޭބުމަކަން ދައްކަންޖެހޭކަން ނުވަތަ ދޫނުކަން ކަނޑައެޅުމުގައި ކޯޓުން އަންނަނިވި ކަންތައްތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އެއީ؛

(1) ދައުވާ ހުށަހެޅުމާއި، ދައުވާއަށް ދިފާޢު ހުށަހެޅުމާއި، މައްސަލައިގެ ބާއްވާ ބައްދަލުވުމުގައި ހުށަހެޅުމުގައި އަމަލުކުރަންވާނެ ގޮތް ހިމެނޭގޮތުން، ހަބޭބުމުން އެ މައްސަލައިގައި އަމަލުކުރަންވާނެ ގޮތް؛

(2) ހަބޭބަކަން ދުރު މައްސަލަ ކާމިޔާބުކުރި ކަމުގައިވިޔަސް، ދައުވާގެ ބައެއް ކާމިޔާބުވެފައިވުން؛

(3) މައްސަލަ ބަލައިދެވުނުމަށް އެއްވެސް ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހަޅާފައިވާނަމަ އެކަން؛

(4) ހުށަހެޅިފައިވާ ދައުވާ ހުރިހާ ހަބޭބުންތަކެއްވެސް މުހިއްމުވާ މިންވަރު؛

(5) މައްސަލައިގެ އެންމެހާ ކަމާއި، މައްސަލައިގައި ނަގާފައިވާ ޤާނޫނީ ސުވާލުތަކުގެ މުހިއްމުކަން؛

(6) މައްސަލައަށް ޚަރަދު ވާގޮތް؛

(7) މައްސަލައަކީ މުދަލެއް ހިމެނޭ މައްސަލައެއްނަމަ އެ މުދަލުގެ އަގު؛

(8) މައްސަލައިގައި ހަބޭބަކު އަމަލުކުރަންވާ ގޮތް، ޝަރީޢަތް ހިންގުން ނުވަތަ ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާތައް ފުރިހަމަކުރުމުގައި އެއްވެސް ވަސީލަތެއް ގެއްލިފައިވާނަމަ އެކަން؛

(9) އެހެން މައްސަލައިގެ ވަޒަނާއިގެން އެހެނިހެން ކަންކަން، މިއެވެ.

18. ޤާނޫނީ ފިލާވަޅު އެނގުމާއި ގުޅިގެން ޝަރީޢަތުގެ ހަރަދު ގޮތުގައި ފައިސާ ހޯދުމަށް ދައުވާ ޙާޟިރުވުމުގައި ޙާޟިރު ކުރާ މައްސަލަތަކުގައި (Default Jugement ގެ މައްސަލަތަކުގައި) ދައުވާކުރާ ފަރާތުން އެދޭނަމަ، އެ ހަރަދު ނަގައިދިނުމުގައިވެސް މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 272 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންތައްތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެއެވެ.

19. ދައުވާ ޙާޟިރުވުމުގައި ކުރާ ހުކުމާއި ހަމައަށް އަންނައިރު، ދައުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ބަޔަކު އެއްވެސް ގޮތަކަށް ލިބޭފައި ނުނިންމައެވެ. ހަމައެކަނި އަންނާނީ ދައުވާކުރާ ފަރާތުން ކުރެވޭ ހުށަހެޅުމާއި ދައުވާގެ ފާހަގަ އެއާއިއެކު ހުށަހެޅުމާއި ފިޔަވަޅުއަޅަން ކަމާއި ދައުވާ ޙާޟިރުވުމާއި ޙުކުމްކުރުމުގައި ބަލާ ހުށަހެޅުމާއި (ކޯޓު އަމުރަކަށް އެދި ފާހަގަ ކުރުމުގައި ޢިނާޔަތްވެސް) އެއާއިއެކު ހުށަހެޅުމާއި ފިޔަވަޅުތަކެވެ. އެހެންކަމުން މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 272 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ޝަރީޢަތުގެ ހަރަދު ކަނޑައެޅުމުގައި ބަލަންޖެހޭ ކަންތައްތަކުގެ އަލީގައި ދައުވާ ޙާޟިރުވުމުގައި ކުރާ ހުކުމުގެ ޙާލަތަށް ބަލާއިރު، ޝަރީޢަތުގެ ހަރަދުގެ ގޮތުގައި ދައުވާކުރާ ހަބޭބުގެ އަމުން ހޯދުމަށްވާނެ ހަރަދު އާދައިގެ އިޖުރާއަތުގެ ދަށުން ކުރިއަށް ގެންދާ މައްސަލަތަކާ އަޅާބަލާއިރު، މަދު ވާނެއެވެ.

ޖަސްޓިސް ބިލްޑިންގ، އޯކިޑްމަގު 20212 | ގުޅުއްވުމުގެ ފޯނު ނަންބަރު: 3002700,3002701 | ސެކިއުރިޓީ ފޯނު 3002702 | ރަޖިސްޓްރީ ފޯނު 3002704,3002703
އީމެއިލް: info@civilcourt.mv | ވެބްސައިޓް: www.civilcourt.gov.mv

އަދި މި ހުކުމުގައި ޝަރީޢަތުގެ ހަރަދު ހޯދުމަށް ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން އެދިއިރު، މައްސަލައަށް ހޭދަވި ވަގުތީ ކޮންމެހެން އެނގެން މިންވަރު އެއްގޮތަކަށް. އަދި މައްސަލައަށް ހުރިކަންތައްތަކާ ވަކިވަކި ޝަރީޢަތުގެ ހަރަދުގެ ގޮތުގައި ހުރިކަންތައްތަކާ ހަރަދުވި ޝަރީޢަތުން ފުރަބަދުކުރެވުން މިންވަރަކަށް އެކަށީގެންވާ ގޮތެއްގައި ކަންތައްތަކާ ހަރަދުވެގެންދިޔަ ވާނެކަމަށެވެ.

20. ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް އިން ފުރުސަތު އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ މުއްދަތަކީ ހުޅުވިފައިވާ ސަބަބުން ޚާއްސަ ކުރިމަގު އެދުމާއި ދެކޮށްން ޝަރީޢަތުގެ ހަރަދުގެ ގޮތުގައި -/5,000ރ (ފަސްހާސް ރުފިޔާ) ހަރަދުވާވާކަމަށް ބޭނުން އެކަމަށް ހިފެހެއްޓި ބަލާފައި، މި ހަރަދުގެ ތަފްސީލު ހުށަހަޅާފައިވާ ތިޔާރުކުރެވުމަށް ފެންނަން ނިންމީމެވެ.

21. އެހެންކަމުން، މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 272 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ކޮޅުން ރިޢާޔަތްކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ބަޔާންކޮށްފައިވާގޮތަށް އެކަންކަމަށް ބަލާނެ ތަންފީޛީ އަމުރުގެ ތަފްސީލު ހުށަހަޅާފައިވާތީ ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް ޕީއެލްސީ އިން ހޯދުމަށް އެދިފައިވާ ޝަރީޢަތުގެ ހަރަދަށް ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް އަށް މުޙައްމަދު ޙަމީދު ދައްކަން ނިންމީމެވެ.

<u>އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ މުއްދަތު</u>

22. އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ވަގުތު ހަސްބުނުވަނީ ސާފުކޮށްދެއްވާނޭ ކަމަށް މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 268 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާތީ، އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ މުއްދަތު ބަޔާންކުރަމެވެ. މިމައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރަން ބޭނުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައެވެ. މި ޤަޟިއްޔާގައި ނިންމާފައިވާ ނިންމުން އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދޭނަމަ، މިނިންމުން ނިންމާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

<u>ހުކުމް</u>

ދަންނަވަން، އިސްލާމް ޝަރީޢަތާއި ގާނޫނުތަކުން ކަނޑައެޅިގެން ހުރިގޮތުން، ހ. ތެޔޮސްކޯ / ސެވެންތްސް، މުޙައްމަދު ޙަމީދު (ދ.ރ.އ ކާޑު ނަންބަރު: A212140) ގެ އަތުން ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް ޕީއެލްސީ (ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު: C-22/1982) އިން އިސްތިހާރު ފައިނޭންސްގެ ގޮތުގައި އަނބުރާ ދައްކަންޖެހޭ ބާކީ ދަރަނީގެ ގޮތުގައި އަދާކުރަން

ޖަސްޓިސް ބިލްޑިންގ، އޯކިޑްމަގު 20212 | ގުޅުއްވުމަށް ފޯނު ނަންބަރު: 3002700,3002701 | ސެކިއުރިޓީ ފޯނު 3002702 | ފެކްސް ފޯނު 3002704,3002703
އީމެއިލް: info@civilcourt.mv | ވެބްސައިޓް: www.civilcourt.gov.mv

28 އޮކްޓޫބަރު 2022 ގައި -/100,000ރ. (އެއްލައްކަ ރުފިޔާ) ގެ ފެސިލިޓީއެއް މުޙައްމަދު ހަމީދު އަށް ދޫކުރައްވާފައިވާކަން ޝަރީޢަތަށް ސާބިތުވެއްޖެކަމަށް ކަނޑައަޅައި،

މިފެސިލިޓީ އެގްރީމެންޓް އެއްބަސްވި ގޮތަށް ފައިސާ ދައްކާފައި ނުވާކަން ސާބިތުވެއްޖެކަމަށް ކަނޑައަޅައި،

މިފެސިލިޓީގެ ފައިސާއާއި ސާރވިސް ޗާޖާއި ޑިފަރަންސްގެ ފައިސާ އަދި މުޙައްމަދު ހަމީދު ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް އަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ ކަމުގައި ކަނޑައަޅައި،

މިމައްސަލައިގައި ހިނގި ފެސިލިޓީއާ ގުޅިގެން 06 އޮގަސްޓް 2023 ގެ ހަމައަށް ބާކީގައިވާ 96,373/04ރ. (ނުވަދިހަ ހަހާސް ތިންސަތޭކަ ހަތްދިހަ ތިން ރުފިޔާ ހަތަރު ލާރި) އާއި، ފެސިލިޓީ އެއްކޮށް ދައްކައި ހަމަކޮށްދެއްވުމާއި ހަމައަށް އަރަމުންދާ ސާރވިސް ޗާޖާއި ޑިފަރަންސްގެ ފައިސާއާއެކު އެއްކޮށް ދައްކައި ހަމަކޮށްދެއްވުމުގެ ގޮތުން މިއަދުން ފެށިގެން 12 (ބާރަ) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި ކޮންމެ މަހަކުވެސް މަދުވެގެން އެމަހަކަށްޖެހޭގޮތަށް ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް އަށް ދައްކައި ހަމަކޮށްދެއްވުމަށް މުޙައްމަދު ހަމީދު އަށް އަންގައި،

ގާނޫނީ ވަކާލާތު އުޖޫރައާއި ޝަރީޢަތުގެ ހަރަދުގެ ގޮތުގައި ހޭދަވެފައިވާ -/5000ރ. (ފަސްހާސް ރުފިޔާ) އަދި މުޙައްމަދު ހަމީދު ގެ ފަރާތުން ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް ޕީއެލްސީ އަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާއެއްކަން ކަނޑައަޅައިދެއްވުން އެދިވަޑައިގެންފައިވާ ކަނޑައަޅައި، މުޙައްމަދު ހަމީދު ގެ އަރިހުން ހާސިލުކުރައްވައި ހުކުމްކުރީމެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާ ބަލައި ހުކުމްކުރީ

ޢަބްދުﷲ އިރުފާން

ޤާޟީ

ސިވިލް ކޯޓު
މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ

ޖަސްޓިސް ބިލްޑިންގ، އޯކިޑްމަގު 20212 | މަޢުލޫމާތު ފޯނު ނަންބަރު: 3002700,3002701 | ސެކްޝަން ފޯނު 3002702 | ފެކްސް ނަންބަރު 3002704,3002703
އީމެއިލް: info@civilcourt.mv | ވެބްސައިޓް: www.civilcourt.gov.mv